

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V „Edinosti“ je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 7. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Vseslovenski odvetniški shod v Ljubljani.

Vseslovenski odvetniški shod, ki se je vršil včeraj v Ljubljani, bil je sijajna manifestacija solidarnosti in odločnosti slovenskih odvetnikov in odvetniških kandidatov vseh slovenskih kronovin in vseh slovenskih strank v boju za narodne pravice ter je bil zajedno izraz hrvatsko-slovenske vzajemnosti, ker se je tudi hrvatska Istra udeležila shoda po svojih odposlancih odvetniku dr. Janežču in odvetniškemu kandidatu dr. Čarvarju in po pismenih in brzojavnih izjavah soglašajo odvetnikov, ki so bili zadržani.

Shod, ki se je vršil v mestni dvorani, je otvoril točno ob 10. uri jutraj predsednik pripravljalega odbora dr. Karol Triller, kateri je v prisrčnih besedah pozdravil udeležence ter konstatiral, da je na shodu osebno zastopanih 49 odvetnikov, 12 odvetniških kandidatov ter da je svojo odtotnost opravilo 11 odvetnikov, odtotnost odvetniških kandidatov.

Iz Trsta so se udeležili shoda dr. Abram, dr. Benkovič, dr. Gregorin, dr. Rybář in dr. Pretner.

V svojem pozdravnem govoru je naglašal dr. Triller žalostno dejstvo, da se slovenski odvetniki in odvetniški kandidati zbrali v namen, da branijo zakon proti onim, kateri ga imajo izvrševati. Zbrali so se tudi, da izvedejo stanovsko organizacijo vseh slovenskih odvetnikov ter je izrazil željo, da se slovenski odvetniki v svojem nastopanju vedno drže znanega gesla: Fortiter in re, suaviter in modo.

Pozdravivši navzočega župana ljubljanskega in zahvalivši se mu za prepuščenje mestne dvorane in za pogoščenje udeležnikov shoda v imenu stolnega mesta Ljubljane je predlagal, da se izbere predsedništvo shodu. V predsedništvo so bili izvoljeni na njegov predlog dr. Danilo Majaron iz Ljubljane predsednikom, dr. Josip Sernee iz Celja I. podpredsednikom, dr. Gustav Gregorin iz Trsta II. podpredsednikom, dr. Karlovšek iz Celja in dr. Gruntar iz Gorice tajnikom.

Predsednik shoda dr. Majaron je, zasedši svoje mesto, pozdravil zborovalce ter omenil, da so glavni povod današnjemu zborovanju tužne jezikovne razmere na koroških sodiščih, kjer bije naš narod obupen boj za svoje pravice. Radi teh nezaosnih razmer pritožila se je kranjska odvetniška zbornica v svojem delokrogu na justično ministerstvo. Zahvalivši se v imenu zbranega predsedstva na izkaznem zaupanju je naglašal predsednik, da bo nalga izbranega predsedstva in shoda lahka: solidarna bramba našega skupnega klienta — slovenskega naroda!!

Prvi je zadobil besedo župan ljubljanski, Ivan Hribar. Govornik je omenjal najprej, da Francozi sodijo sposobnost in kulturno stopnjo naroda po odvetniškem »barreau-u«. Na tej podlagi ne more biti sodba za slovenski narod neugodna. Slovenski odvetniki so prepričani o važnosti svojega poklica ter so vedno branili pravico in resnico. Pozdravlja torej iz vsega srca v skromni mestni dvorani slovenske odvetnike v imenu ljubljanskega mesta.

Tega besedam sledil je buren aplavz.

Po zahvali g. predsednika za prijazen pozdrav in po pozdravu v tem trenutku doselega predsednika kranjske notarske zbornice, g. Plantana, se je prešlo na dnevni red.

O prvi točki (ustanovitev zveze slovenskih odvetnikov) poročal je dr. Valentin Krisper iz Ljubljane, kateremu se je v prvi vrsti zahvaliti, da je prišlo do včerajšnje manifestacije slovenskega odvetništva, ker je on sprožil to misel. V lepem, dovršenem govoru je zastopal in dokazoval govor-

nik potrebo tesne organizacije slovenskega odvetništva, kateremu izroča varstvo svojih pravic, ne le zasebnik, ampak tudi ves narod, čegar zaupanje vživa. Slovenski odvetniki so to zaupanje naroda tudi opravičili vsikdar in na vseh poljih ter imajo slovenski odvetniki največje zasluge za probujo slovenskega naroda. Načrtavši glavne namene organizacije, in sredstva v dosego istih, je naglašal govornik, da se s tem, da se vsprejme v pravilo razum brambe pravice stanu tudi brambo enakopravnosti slovenskega jezika na c. kr. sodiščih, nikakor ne poseja v politiko. Mi imamo pravico zahtevati dobro sodno upravo, katera pa ni mogoča brez poznanja narodnega jezika, a zapostavljanje narodovega jezika ni v kvarle narodu, ampak tudi justicijsami! Referent je apeliral posebej na odvetniške kandidate, da se tesno oklenejo odvetniške organizacije, katere sad bodo vživali v prvi vrsti oni. — Končno je izrazil g. dr. Krisper željo, naj se odvetniško društvo postavi na stališče stroge objektivnosti. Ako bomo stvarni in ne osebni, dosežemo, ako že ne simpatije, pa spoštovanje odločilnih faktorjev. Geslo naše hodi: Neminem laede, neminem time! (Nikogar ne žali, nikogar se ne boj!)

Dr. M. Pretner iz Trsta je, oglašivši se za besedo, izjavil, da ideja organizacije slovenskega odvetništva zasluži gotovo vso pozornost, da bi se pa po njegovem mnenju, morala izpustiti iz pravil točka o brambi stanovskih interesov, katere imajo itak braniti odvetniške zbornice, dočim naj bi se razširila organizacija tudi na brambo pravice drugih stanov, drugih slojev po izgledu socialističnih pravovarstvenih društev. Društvo naj bi bilo sloven. ravnopravno društvo za brambo pravice slovenskega naroda. — Ne stavi formalnega predloga, ker bi ga bil moral oglašiti prej, ter izraža le željo, da bi odbor za sestavo pravil počel s tem pravljanjem.

Dr. Josip Kušar se protivi temu nasvetu, ker je mnenja, da bi društvo na tako široki podlagi ne imelo vspeha, na kar je bil predlog dra. Krisperja za organizacijo slovenskega odvetništva vnaprejet enoglasno v smislu poročila.

O tretji točki (štajerske justične razmere) poročal je dr. Jurij Hrašovec v obširnem, jasnem in elegantnem govoru. Slikal je jezikovne sodne razmere na štajerskem drastično ter konstatiral, da se na štajerskem mora govoriti naravnost o nazadovanju slovenskega uradovanja, kar je pripisati okolnosti, da se po štajerskem dosledno nameščajo nemški sodni uradniki, ki znajo za silo lomiti slovenski jezik, dočim se zmožne domačine namešča na Kranjskem.

Posebno je žigosal referent institucijo slovenskih kurzov v Celju, Celoven, Mariboru in Gradeu, katerim je jasni namen pripomoči nemškimi sodnim uradnikom do služb na slovenskih sodiščih, kateri uradniki potem sistematično utesnjujejo slovensko uradovanje. Žli duh tega sistema je graškega višjega sodišča predsednik Gleispach, ki se hoče prilastiti Nemcem, katerim se je zameril za svojega ministromvanja, in kateremu gre dosledno na lim ministerski predsednik dr. Koerber v imenovanjih. Naravnost škandalozno je, da dočim se na najvišem sodišču v Trstu razsoja slovensko, se v Gradeu ne more priti do slovenskih razsodb. Kar je mogoče v Trstu bi moralo biti mogoče tudi v Gradeu.

Po nekaterih opazkah dra. Brumna, kateri je mej drugim naglašal, da so slučaj Bratuša vodili sami nemški »kurzovci« in nekaterih pripombah dr. Rozine in dra. Štora, katerim je odgovarjal referent se je sprejel dra. Kušarja predlog za konec debate ter se je odložilo sklepanje o resolu-

cijah, predlaganih po dru. Hrašovecu za na zadnje.

O četrti točki (koroške justične razmere) je poročal dr. Ferdinand Müller ter si pridržimo prinesiti glavne misli tega poročila. Po končanem referatu: dr. Müller-ja je vstal dr. Breje, živahno pozdravljen od vseh zborovalcev, ter reasumirajoč znane svoje jezikovne slučaje na Koroškem, končal se senzacionalno vestjo, da se je zadnje dni, dočim je s prva prejemal na slovenske uloge vsaj slovenske rešitve, ta praksa popolnoma opustila ter da se je začelo dosledno reševati vse slovenske uloge edino — le v nemškem jeziku! Tu da je gotovo vmes Gleispach-ova roka. Ravnopravnost je s tem na Koroškem naravnost odpravljena! Apelim na Vas, kolegi, vsikliknil je govornik, vkrenite, kar veste, da se odpravi ta očitna krivica! Jaz sem pripravljen vstrajati kolikor časa bo mogoče, ali, ako ne pride hitra pomoč, bom se moral umakniti! Hočejo mi nalagati globo, hočejo ravnati z mano na sodiščih kakor z neposlušno stranko, hočejo me disciplinirati, ako se bom posluževal na sodiščih še nadalje slovenskega jezika.

Vskliki ogorčenja so spremljali to izjavo. Dr. Kukovec je predlagal, da se takoj odpošlje na dr. Körber-ja protesten brzojav proti takemu postopanju ter zahteva preklic dotične naredbe.

Predsednik dr. Majaron je istotako žigosal v ogorčenih besedah omenjeno postopanje. Tukaj se gre za politični obstoj slovenskega naroda na Koroškem, vsikliknil je govornik ter prosil dra. Brejea, naj vstraja, dokler slovenski narod po svojih zastopnikih v državnem zboru, v zvezi s hrvatskimi, češkimi in poljskimi poslanci, do katerih se moramo obrniti, ne izvaja zmage v tem pravljanju.

Dr. Breje naj bo zagotovljen naše vseukupne moralne in, ako bo treba, tudi materialne podpore.

Na to se je stilizirala ter odposlala takoj na ministerske preds. dra. Koerberja tale brzojavka:

»Predsedništvo shoda vseh slovenskih odvetnikov najno vpraša Vašo ekscelenco, ali se je res zadnji čas morebiti tudi od kake podrejene oblasti izdala naredba ali ukaz, da se na Koroškem slovenski odvetniki in nemščine zmožni Slovenci sploh nasproti sodiščem ne smejo več posluževati slovenskega jezika in da se žnjimi nima uradovati slovensko. Za slučaj resničnosti te neverjetne novice izreka vse slovensko odvetništvo zoper tako protipostavno, ves slovenski narod žaleče početje svoj najslavesnejši protest in zahteva takojšnji preklic te naredbe«.

O peti točki (primorske justične razmere) je poročal dr. Rybář. Njegovo poročilo prinesemo, ker nas zanima v prvi vrsti, kolikor mogoče obširno.

Dr. Červar iz Pazina je drastično slikal vnebovpijoče jezikovne sodne razmere v Istri ter vzbujal se svojim opisovanjem deloma ogorčenje, deloma pa tudi smeh! Tako se dotikata v Istri žalostno stanje se — smešnostjo! Splošno senzacijo je vzbudilo poročilo, da na porotnih razpravah v Rovinju izvršuje posel tolmača — sodar! (Vsklik: Saj sta sodar in sodnik menda sorodna!)

Govoril je še dr. Sernee, kateri se je se vso silo vrgel na Gleispach-a kakor najljutejšega nasprotnika slovenskega uradovanja ter izrekel na konec željo, naj se vsi naši poslanci, brez razlike strank, v državnem zboru poprimejo obstrukcije, ako se ne ugoti našim opravičenim zahtevam na polju slovenskega uradovanja. Proti vladi in državi, tako je končal govornik, katera z nami tako postopa, nimamo nikakih dolžnosti več!

Na to so bile sprejete resolucije shoda, katere prinesemo v prihodnji številki ter se

je po predlogu dr. Dečka izvolil odbor za izvršitev storjenih sklepov.

Konečno je bil sprejet predlog dra. Gregorina, da se v trajen spomin na zborovanje v informacijo udeležencev in interesiranih neudeležencev shoda in v medsebojno vspodbudo na troške odvetnikov izda natančno, tiskano poročilo o shodu ter razdeli mej vse udeležence in slovenske poslance.

Predsednik je na to, zahvalivši se pripravljalnemu odboru in referentom, konstatiral vsestranski vspeh zborovanja ter isto zaključil.

Ob 2. uri pop. vršil se je »pri Slonu« banket pripravljen udeležencem na troške ljubljanskega mesta. Banketa se je udeležilo okolo 70 udeležencev. Izrekle so se neštnevilne napitnice (saj so bili zbrani sami govorniki!) Zvečer je bila slavnostna predstava v gledališču na čast udeležencem odvetniškega shoda. Pela se je Verdijska opera »Otello«, katera je krasno vspevala.

Včerajšnji dan je historičnega pomena za naš narod, ki je videl zbrane v beli Ljubljani prve čuvanje svojih pravic.

Politični pregled.

V Trstu, 26. oktobra 1903.

Deželni zbori. V deželnem zboru tirolskem so predlagali italijanski poslanci nujno, naj se vlada pozove, da se o sklepanju trgovinske pogodbe z Italijo odredi izvozni carini na les. Ta predlog je postavljen na dnevni red prihodnje seje. Na predlog italijanskih poslancev je dobil deželni odbor nalog, naj prouči vprašanje preuravnave odnosov občinskih uradnikov v Trentinu in naj v prihodnjem zasedanju predloži tozadeven načrt zakona. Društvu za izvažanje vinogradniških produktov je zbornica dovolila za dobo petih let po 10.000 K. podpore s pogojem, da vlada dovoli vsaj 20.000 K. Za namene pogojzdovanja so dovolili 214000 K. za prihodnja tri leta. Deficit deželnega hipotekarnega zavoda za leti 1901 in 1902 v znesku K 56.196 so stavili v dež. proračun.

Deželni zbor šlezjski je izrekel svoje uverjenje, da se dosedanjih pritožeb od različnih strani radi škod, ki jih trpe politični in gospodarski interesi te naše polovice, ne le ni uvaževalo, ampak so se ravno v novejši čas pridružile nove krivice v obremenjanju naše polovice. Slednjič mora naša polovica priti v položaj, da bo morala ali voljno trpeti vse, kar jej nalagati Ogrska in ogrska vlada, ali pa da poseže po zadnjem sredstvu: da se reši iz dosedanjega gospodarskega razmerja z Ogrsko. Zato naj se sklene z Ogrsko le taka pogodba, da se bremena in pravice obeh polovic določajo na načina, da bo odgovarjalo številu prebivalstva, plačevanemu davku in številu dajanih novincev ter drugim političnim razmeram moči in usposobljenosti.

Glede na dogodke v sedanjem zasedanju deželnega zbora istrskega bil bi preopravičen vsklik na adresodunajskih oblastnežev: Quoque tandem. Kar se je godilo v minoli seji te zbornice, to je vsek zasramovanju parlamentarizma in dostojnosti. To je menda novost v vsej parlamentarni zgodovini, da bi v kaki zbornici hkratu in nezavisno eden od drugega zborovala dva parlamenta!

Da, gospoda, tako se je zgodilo v zadnji seji deželnega zbora istrskega! Mej tem, ko je opozicija stavila različne predloge in jih utemeljevala, je bila večina zbrana okolo predsednika in je, ne mene se za opozicijo, reševala dnevi red! Opozicija je razpravljala o enem, večina o drugem. S tem je večina doželnega zbora napravila iz parlamentarizma karikaturu! In vladnega zastopnika v zbornici je to ubijanje parlamentarne misli menda zanimalo le v toliko v kolikor mu je prišlo — v povsem v novi obliki! Dosedaj vsaj nismo čitali nikjer, da bi bil dal od sebe kako znamenje, po katerem bi mogli sklepati, da oni, katere zastopa, obsojajo vsaj

take atentate na duh in zahteve parlamentarnosti, če že menijo, da se morejo naslanjati na nasilje in besnenju proti manjšini v zbornici in proti vsakemu pravu večine prebivalstva. Kar je storila večina v tem deželnem zboru v zadnji seji, to je zločin na političnem in parlamentarnem življenju, a mi glasno in jasno proglašamo vlado neodgovorno na tem zločinu!

Laški listi poročajo, da je deželni glavar Campitelli priobčil večini, da se odpove sv. jemu mestu. Umestnejega koraka ni še storil v svojem življenju, kakor stori to pot, ako izvede konsekvence iz svoje totalne nesposobnosti in smešnosti. Italijani groze s hušim in strožjim predsednikom. — Mi pa smo uverjeni, da na hušji pritisk roke — sladkega Rizija pride hušji odpor....!

Kriza na Ogrskem. V soboto je dospel na Dunaj tudi grof Tisza. Minister Lukacs je zatrdil, da ni še prišlo do popolnega razdora med kraljem in liberalno stranko, vsekakor pa da je položaj grozno kritičen.

Zatrjuje se, da pride kralj prve dni novembra v Budimpešto, kjer ostane več časa. — Dunajski »Extrablatt« zatrjuje, da pride na Ogrskem do absolutizma in strogega vojaškega režima, ako ne bo mogoče sestaviti ustavne vlade.

V Budimpešti so politični krogi začeli postajati optimistični in menijo, da kralj ustreže madjarskim narodnostnim zahtevam, ker je moral priti do prepričanja, da je ves madjarski narod v tem vprašanju složen. V tem jih potrjuje posebno vest, da pokliče kralj k sebi tudi Szella, Andrássya, Tiszó in mogoče tudi Ivana Zichyja. Novo ministerstvo da sestavi bržkove grof Tisza.

Ugronova skupina neodvisnostne stranke je sklenila zahtevati sklicanje parlamenta na dan 29. t. m. ter je za prvo sejo določila že svoje govornike in sicer Beottija, Bartho, Ugrona in Holloja.

»Magyar Hirlap« pravi, da je odgovor, katerega je minister Lukacs v soboto nesel kralju, zadnja beseda madjarskega naroda in to da vedo dobro tudi na Dunaju.

Ogrska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja, da je imel grof Štefan Tisza včeraj, takoj po prihodu na Dunaj, v palači ogrskega ministerstva pogovor z ministroma Khuenom in Lukacsem. — Na to je bil vsprejet v avdijenci od cesarja. Avdijenca je trajala nad eno uro, a cesar ni ničesar odločil.

Grof Tisza se je potem povrnil v palačo ogrskega ministerstva, kjer je imel zopet dolg pogovor z omenjenima ministroma. Ob 2. uri popoldne pa je cesar vsprejel v skupni avdijenci Khuena, Lukacsa in Tiszó.

Ta avdijenca je trajala cele tri ure, a kljub temu se ni prišlo do nikakega sklepa. Razprava o glavnih vprašanjih se je nadaljevala danes popoldne.

Avstro-ogrski in Rusija pa Turčija. Avstrijska korespondenčna pisarna priobčuje doslovno dogovor glede uvedanja reform v evropski Turčiji, sklenjen v Münstegu med grofom Lamadorfom in grofom Goluchowskim in predložen dne 22. t. m. po poslanikih Sinovjevu in Calice turški vladi. Dogovor se deli na devet točk.

Prva točka določa, da Avstrija in Rusija imenujeta posebne civilne agente, ki bodo nadzorovali turške oblasti o izvajanju reform. Isti se postavijo na stran generalnemu inšpektorju Hilmi paši, ga bodo spremljevali na vseh njegovih nadzorovalnih potovanjih, opozarjali na potrebe krščanskega prebivalstva, na prekoračanja turških lokalnih oblasti ter mu bodo priobčevali nasvete avstrijskega in ruskega poslanika v Carigradu.

Te civilne agente podpirali bodo njim podrejeni tajaiki in dragomani, ki bodo po njih ukazih prirejali nadzorovalna potovanja ter izpraševali krščanske prebivalce po vaseh in nadzorovali lokalne turške oblasti itd. — Porta bo morala svojim podrejenim oblastim zapovedati, da bodo šle civilnim agentom, njih tajnikom in dragomanom povsod na roko in jih podpirale v njih delovanju.

V drugi točki dogovora so odredbe glede reorganizacije orožništva in redarstva. Ista se mora podrediti jednemu inozemskemu generalu, kateremu postavite Avstrija in Rusija na stran primerno število častnikov. Isti se porazdelje po posameznih okrajih, kjer bodo delovali kakor nadzorniki, inštruktorji in reorganizatorji orožništva. Istočasno bodo ti častniki nadzorovali tudi vedenje turškega vojaštva nasproti krščanskemu pre-

bivalstvu. Slednjič bodo častniki lahko zahtevali, da se jim v slučaju potrebe dajo v pomoč še drugi inozemski častniki.

Četrta točka zahteva spremembo mej upravnih okrajev z ozirom na narodnosti.

V peti točki so določila glede sestave mešanih komisij, ki bodo preiskovale politične delikte. Komisije bodo sestavljene iz enakih delov mohamedancev in kristijanov in bodo v njih tudi avstrijski in ruski konzularni zastopniki.

Šesta in sedma točka obsegata določila glede povrnitve beguncev v domovino in določati podpore in olajšave onim prebivalcem, kateri so vsled letanih nemirov ostali brez strehe in eksistenčnih sredstev.

V osmi točki se od turške vlade zahteva, naj se v novič obveže izvesti vse v februarju določene reforme, kakor tudi vse one, ki se bodo v bodočnosti kazale potrebne.

V deveti točki pa se zahteva dopuščenje redovnih družev razreda in naj se strogo zabrani tvoritev haši-bozuških čet.

Iz Carigrada poročajo, da se po vsprejemu te rusko-avstrijske note vrše tamkaj neprenehoma ministerska posvetovanja. — Turška vlada upira se najbolj vsprejemu prvih treh točk, a z ozirom na to, da tudi ostale velesile podpirajo stališče Rusije in Avstrije, je gotovo, da Turčija vsprejme vse zahteve.

Kriza v Italiji. Zatrjuje se, da hoče Giolitti sestaviti ministerstvo iz samih liberalnih življenj. — Socijalist Bissolati, bivši urednik lista »Avanti!«, je Giolittiju baje izjavil — in sicer tudi v imenu poslanca Turatija — da bo reformatorna skupina socijalistične stranke podpirala Giolittijevo demokratično ministerstvo in bo vedno glasovala za vladne predloge, ako ne bodo isti v nasprotju z minimalnim programom socijalistične parlamentarne stranke.

Tržaške vesti

Vprašanje do gospoda finančnega ravnatelja v Trstu. V izdanju »Edinosti« od 20. t. m. smo priobčili dopis nekega davkoplačevalca v davčnem okraju koperskem, ki je povzročil obse vzgledovanje med Slovenci v našem mestu in v Istri. Slučaj, ki je bil opisan tam, je res nekaj nečuvnega. Ta slučaj kaže, kako daleč si upajo izvestni državni uradniki, ako so nekaj časa živeli in službovali v znani zastrupljeni atmosferi oligarhije po istrskih mestecih. Kar so si dovolili gospodje uradniki na e. kr. glavni davkariji v Kopru proti dotičnemu državljanu in davkoplačevalcu, to je bila grda demonstracija, katero bi človek na vse zadnje umeval, da so jo uprizorili znani krogi, ki vodijo zloglasno italijansko politiko; od strani državnih uradnikov in v njihovem uradnem poslovanju paje kaj tserga dogodek, ki izzvija na najglasnejši protest, na najodločnejši odpor, na najenergičnejšo reakcijo.

Gospodje so najprej kršili v zakonu ustanovljeni princip enakopravnosti vseh državljanov in s tem so žalili pravico dotičnega davkoplačevalca, ki je v tem, da more zahtevati, da državni uradi občejejo žnjim v njegovem materinem jeziku. Radi takega kršenja in žaljenja je dotičnik uležil pritožbo na to e. kr. finančno ravnateljstvo. Prvi krivici se je pridružila druga s tem, da na pritožbo, uleženo v januarju, sploh ni dobil nobenega odgovora tja do meseca septembra! Tako zavlačenje v odgovoru na opravičene pritožbe involvira bagateliziranje, omalovaževanje, nekakov prezir do državljanov in davkoplačevalcev, ki je sosebno graje vrden, ako izhaja od organov države, ki hoče biti pravna in moderna.

V septembru je slednjič prišel odgovor na pritožbo, ki je prinesel jako problematično zadoščenje za zgodivše žaljenje državljanov. Ali, da dotični davkoplačevalec ne bo v nikakih dvomih in da bo vedel, da se je prvo žaljenje jezikovne pravice, ki mu jo zagotavlja zakon, zgodilo vedoma in namenaoma, so gospodje v Kopru z istim uradnim spisom, ki naj bi bil pritoževalcu v nekako zadoščenje, združili novo kršenje in žaljenje, povsem slično prvemu, radi katerega se je bil pritožil.

To je bila grda demonstracija, katero je dotični užaljeni davkoplačevalec v gori omenjenem dopisu v listu »Edinost« označil po zaslužju, rekši, da e. kr. organi tirajo ob-

strukcijo proti pravici slovenskega jezika, in ker je ta pravica ustanovljena v zakonih: tudi proti zakonom države! Ker pa si domnevamo — in to na dobro temu slav. e. k. finančnemu ravnateljstvu —, da si je e. k. glavna davkarija v Kopru dovolila tako postopanje ne le proti iztencijam, ampak naravnost v nasprotju z izrecnim nalogom tega finančnega ravnateljstva, smo opravičeni v trditvi, da je e. kr. davkarija v Kopru, ko je rešitvi na pritožbo radi italijanske pobotnice slovenskemu davkoplačevalcu pridodala novo italijansko pobotnico, demonstrirala svojo voljo, da se ne misli pokoriti niti ukazom tega e. kr. finančnega ravnateljstva, svoje više oblasti!!

To je očiten odpor nižih proti višim oblastim. Zato si dovoljujemo vprašanje do tega slavnega finančnega ravnateljstva:

a) je li temu ravnateljstvu prišlo do znanja gori omenjeni dopis v »Edinosti«?

b) če ni, je li si ga hoče preskrbeti?

c) se li isto zaveda, do kakih konsekvenc mora priti, ako bo podrejenim organom dovoljeno takovo očitno preziranje pravice državljanov in takov očiten upor proti ukazom viših oblasti?

d) se li isto zaveda, da mora tako postopanje v prebivalstvu vzbuditi mnenje, da uradniki smejo kršiti zakone, v katere so obvezani po službeni prisegi?

e) se li isto zaveda, da ljudstvo, ki je prišlo do takega mnenja, mora izgubiti vero v nepristranost državnih oblasti in da mora vsled tega izgubiti tudi zaupanje?

f) ali pa ni ravno zaupanje neizogiben pogoj redni, dobri in uspešni državni upravi?

g) se li to slavno ravnateljstvo zaveda, da mora ljudstvo zaiti v mnenje, da mu ne treba spoštovati zakonov, ako vidi, da jih ne spoštujejo oni, ki so prvi obvezani v to?

h) in slednjič: če se to slavno ravnateljstvo zaveda vsega tega, hoče li isto vkriniti potrebno, da se tako izzivalno postopanje od strani uradov, podrejenih temu ravnateljstvu, ne bo več ponavljalo in da se temeljito pojasni stališče tistim e. kr. uradnikom, ki se zavedajo, kako jim mora biti vedenje nasproti prebivalstvu brez razlike narodnosti?!

Na teh vprašanjih je interesiran naš narod v Primorju, večina v deželi. Zato si niti ne moremo misliti, da bi to slavno ravnateljstvo hotelo prezirati ta vprašanja. Če bi pa vendar, potem pa bomo na jasnem, da vir zlu ni v Kopru, ampak v Trstu!

To so vam Slovenci! Pišejo nam: Tako smo vskliknili predvčerajšnjim na kontrolnem shodu.

Pozvani smo bili, da vsi, kar nas je Slovanov izidemo iz dvorane. Izšlo pa nas je le kakih 40, a ostalo jih je v kontrolni dvorani vse polno trdih slovenskih mož, in med temi celo taki, ki bi hoteli grati neko vlogo med nami!! Česa so se bali na pr. nekateri poštni in finančni uslužbenici, da si niso upali pokazati svojega rojstva? — Ali so res morali ostati tam, kjer se jim je čitalo nemški in laški — katera jezika umevajo le za silo — mesto da bi bili lepo prišli ven, kjer se je z nami občevalo lepo v našem jeziku?!

To res ni lepo od dotičnikov, da na tako nepremišljen način zatajujejo svojo narodnost! Mari se celo sramujejo svojega rojstva, ako so drugorodeci poleg? — Trpka beseda nam sili iz peresa, ali pridržujemo jo, ker se nadejamo, ta pomore ta opomin, da dotičniki nikdar ne store več kaj takega — na škodo slovenskega imena.

Bazilika sv. Justa. V petek se je vršila v uradu župana druga seja komisije sestavljene radi prenovljenja naše tržaške katedrale. Komisija je sklenila, da se najprej strešina temeljito popravi, a potem se prične delo za olepšanje glavne ladje. Kar se dostaje prenovljenja in gradbenih sprememb apsiza (prostora okolo velikega oltarja), je bila večina za to, da apsiza ostane v sedanjih oblikah. Pozneje se oltarja sv. Zakramenta in sv. Justa nadomestita z novimi, ki bosta odgovarjala zlogu teh kapel.

Slovenske — Italijanke. Pišejo nam: Minolo soboto zjutraj sem bil v neki tukajšnji manufakturni trgovini. Istotja sti prišli dve dekleti, oblečeni v slovenski narodni noši. Trgovec ju je pozdravil v slovenskem jeziku, za kar pa je dobil (v laščini) sledeči odgovor: »Kadar vas vprašamo in pozdravimo v laškem jeziku — odgovorjajte nam po laško!«

Jaz in druge navzoče ženske smo se spogledali in — strmeli nad temi prodanimi dušami.

Na opetovana slovenska vprašanja stavljena omenjenima slovenskima — Italijankama, sta isti odgovarjali le v laščini, a med sabo sta na tistem govorili — slovenski! Dotični sti iz Marezige pri Kopru, to je iz mareziganske občine; ne vem pa, v katero vas spadati. Ena je kupila lep volnen robeč; zato sodim, da mora biti hčerka kakega tamošnjega slovenskega odpadnika.

Ker poznam mareziganske žene in dekleta za poštene Slovenke, bi bilo dobro, ako bi se moglo doznati imeni dotičnih prodank in jih objaviti, da ne bodo trpele krivice druge, ki ne zaslužijo tega.

Nas je sram, da imamo v svojem narodu takih izmečkov; zato bi bilo potrebno, da bi kazali na-nje pred svetom.

Tržačan.

Prošnja iz zavoda sv. Nikolaja. Večkrat že smo prosili slavno županstvo, naj o izdavanju poselskih knjižic opozarjajo naše mladenke, kam se jim je obrniti, ko so došle v Trst iskat si službe. To je najlepša prilika, da županstva napotijo dekleta v naš zavod sv. Nikolaja. Ali opažamo, da le nekatera županstva, kjer so župani ali tajniki zavedni, ustrezajo tej naši prošnji. Od drugod pa mladenke ne prihajajo naravnost v zavod, ampak tavao okolo po Trstu in nič čudno ni, ako zahajajo v roke brezvestnim ljudem. Največa nevarnost zanje pa je v tem, ako so ostale brez strehe in brez noviča. Tedni ravno sta se pripetila dva slučaja, ki bi morala biti slavnim županstvom v najnujnejše posvarilo. Neka gojenka zavoda je bila šla na kolodvor pričakovat prijateljico, ki je imela priti z vlakom. Blizu postaje je našle teta na gručo ljudi. Radovedna se je približala gruču in videla je, kako so imeli v svoji sredi dekle kakih 15 let, ki je plakalo. Naša gojenka se je prerila do dekleta in ga je vprašala, zakaj da joče? In odgovor je bil: »Ne vem kam bi šla, ne vem, kje bom spala?« — »Pojdi z mano v naš zavod!« jo je pozvala gojenka. Ona druga pa: »Ali se mora kaj plačati tam, ker jaz ga nimam ni noviča.« Na to jej je gojenka razložila, da more vaejedno v zavod, da jo vsprejmejo tudi brez denarja, da dobi tam hrano in stanovanje in jej preskrbe službo, da hrano plača potem, ko jej bo možno, a postelj in posredovanje za službo dobi zastoj.

Da ste jo videli ubogo zbegano dekle, kako si je, potolažena, brisala solze, kako rada je sledila naši gojenki! [Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo iz nje, da ni nanesel srečen slučaj, da jo je našla naša gojenka! Kaj bi bilo počelo mlado neizkušeno dekle v tujem neznanem mestu; brez denarja, brez strehe in znancev? Pripomniti bi bilo še, da dekle nima ne očeta, ne matere, umrla sta jej oba v nje zgodnji mladosti. Kako potrebna je taka sirota, da kdo skrbi zanjo!

Drugi poučni slučaj se je pripetil včeraj. Rodoljubni in človekoljubni Jarnej Grbec (doma z Goriskega), nam je privel 17-letno dekle, došlo s Tolmiskega, katero je bil rešil iz krempljev podlega človeka. Ko je dekle došlo v Trst, se je nastanilo pri neki ženski, ker za naš zavod ni vedelo. Mej tem, ko je iskala službo, je bila brez stanovanja. Taval je iz ulice v ulico, ne vedoč, kod hodi in kam gre. V tem jo je opazilo neko nesramno človeče, ki jo je potem zalezovalo po mestu in jo nadlegovalo z nesramnimi besedami. Dekle je odgovarjalo podležu jokaje, naj je pusti na miru, ali ni ga mogla odpraviti. Na srečo je došel omenjeni slovenski pošteni delavec, ki je, opazivši, kaj se godi, priskočil dekletu na pomoč ter odgnal suroveža. Svetoval je mladenki, naj gre v zavod sv. Nikolaja. A ker je odgovorila, da ne ve, kje se nahaja ta zavod, se je dobri mož sam potrudil in privel dekle v naš zavod.

Takih slučajev se dogaja na stotine. Ali gotovo ne bi se dogajali, vsaj ne v tolikem številu, ako bi vsi županje, oziroma njihovi tajniki opozarjali dekleta na naš zavod, kjer so ista preskrbljena in zavarovana. Obračamo se torej vnovič do slavnih županstev s prošnjo, naj o izdavanju knjižic opozarjajo dekleta na zavod sv. Nikolaja, kar bi bilo na korist ne le dekletam, ampak, posredno tudi dotičnim občinam samim. Uvažujemo naj, da je v Trstu mnogo ljudi, ki žive od tega, da preže na dekleta, ki prihajajo z dežele. Slavna policija bi mogla povedati, kakim dvomljivim

ženskam prihajajo čisto v roko take, nič hudega slutete mladenke. Jako pogosto se dogaja, da kako naše dekle prihaja policiji v roke v kakem brlogu, kamor je zašlo, ker ni imelo nikogar, ki bi jo bil svari. Slavna županstva pa naj izvole uvaževati, kolika nevarnost je to v moralnem pogledu, ako jim oblasti danes jutri vračajo taka pokvarjena dekleta! Ni zadosti, da županstva izročajo dekletom kujige, ampak važno, prevažno je, da jih o tej priliki opozarjajo na nevarnosti velikega mesta, izkusi pa jih napotujejo tja, kjer iste najdejo varnega zavetišča, kjer so zavarovane pred nevarnostmi, dokler ne pridejo do službe.

Zmagoslavje.

Društvo »Zvezde« na Dunaju priredi v nedeljo dne 1. novembra leta 1903 na Dunaju v dvorani »Zum Regensburgerhof«, L. Sonnenfelsgasse 2, zabaven večer. Začetek ob šestih zvečer.

Opomnja: Neudje plačajo za društvene svrhe po 40 st. za vsak zabavni večer. — Prihodnji zabavni večeri društva »Zvezde« bodo 6. dec. 1903, 3. januarja, 7. februarja, 6. marca, 10. aprila (to je drugo nedeljo) in 1. majnika 1904 v omenjeni dvorani. Društveni izleti bodo ob nedeljah: 5. junija, 3. julija in 7. avgusta 1904. Iz pravil društva »Zvezde« naj se blagovoljno uvažuje sledeči paragrafi:

§ 2.

Namen društva je izobrazba, zabava in podpiranje udov, kar dosega društvo s predivanji, poukom v raznih strokah, petjem, glabo, gledališkimi predstavami itd., ter s podpiranjem svojih udov, izjemoma tudi neudov, ako so Slovenci. Društvo daje podpore, brezobrestna posojila, slednja le, ako jamčita dva uda. — Politika je izključena iz društva.

§ 5.

Društvo imej vsaki mesec ali vsaj štirikrat na leto svoje navadno zborovanje. Poleti prireja društvo po sklepu odbora namesto zborovanj, društvene izlete.

§ 7.

Redni udje društva morejo biti na Dunaju ali v okolici živeče osebe slovenskega rodu in sicer moškega in ženskega spola raznih stanov. Ude sprejema odbor ter jih sme tudi odklanjati; vzroka za to pa mu ni treba naznanjati.

Udje so častni, ustanovniki, redni udje in podporiki.

Izključevanje udov vrši odbor, dotičnikom pa je naznaniti vzrok; zoper to ima dotičnik pravico pritožbe na obnem zboru. Častnimi udi imenuje društveni občni zbor one osebe, ki so si za društvo pridobili posebnih zaslug. Ustanovnik plača enkrat za vselej 40 kron, ali pa štirikrat v teku enega leta po 10 kron. Podpornik plača na leto 4 krone, redni ud pa na leto po 2 kroni in eno krono vpisnine. Iz društva izobčenimi smatrati se imajo oni redni udje, kateri svojih doneskov ne plačajo v roku treh mesecev po izvršenem opomenu.

Vse hvale vredno. Pišejo nam: Vodstvo ruskega kruška želi otvoriti tečaj za poučevanje slovenskega jezika. Ta misel je hvalevredna in upati je, da se na izdani poziv odzove lepo število velikih in malih učencev. Saj treba tudi za poznejše učenje rusčine poznanja slovenske slovnoce.

Slovenskim gospicam in gospodom pa je to celo potrebno, da se uče lepe pravilne slovenščine, osobito, ker v šolah niso imeli prilike, da bi se zadostno naučili materinega jezika.

Volilni shod. Ker se volilni shod, sklican na dan 17. t. m. radi sestave novega odbora pol. društva »Edinost«, ni vršil radi slabega vremena, vabijo podpisani uljudno vse ude pol. društva »Edinost«, da gotovo pridejo dne 27. t. m. ob 8. uri in pol zvečer na volilni shod v prostorih »Delavskega podpornega društva« v Trstu — ulica Molin piccolo št. 1. Sklicatelj.

»Dramatično društvo« v Trstu uprizaro v nedeljo, 1. novembra 1903, v dvorani »Narodnega doma« pri Sv. Ivanu žaloigro v 5 dejanjih: »Mlinar in njegova hči«. Režiser gosp. Jaka Stoka. Med dejanji svira vojaški orkester. Začetek ob 4 in pol uri popoldne.

Ustopnina: 30 nvč. (60 stot.) Sedeži I. vrste 30 nvč. (60 stot.) sedeži II. vrste 20 nvč. (40 stot.)

Čisti dobiček je namenjen s polovico v korist šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

Volitve v cenilne komisije za osebno dohodarino. C. kr. davčna administracija nam javlja:

V zmi-lu §§. 181 in 184 zakona od 25. oktobra 1896., drž. zak. št. 220, zadevajočega volitve stalnih udov v cenilne komisije za osebno dohodarino, se naznanja, da bodo volilne liste cenilnega okraja št. 1 (mesto Trst) in št. 2 (okolica tržaška) izloženi davkoplačevalcem na ogled za eventuelne pritožbe: na tujakšnji c. kr. davčni administraciji soba št. 121 od 3. do večera 10. decembra 1903. v uradnih urah vsaki dan od 9. ure predp. do 2. popoldne.

Zborovanje poštinih uradnikov. Včeraj so se po vseh večjih avstrijskih mestih istočasno vršila zborovanja poštinih uradnikov za vsprejem enakih resolucij, v katerih se zahteva:

1. Poviševanje v službi tako, da se za prakticiranje določijo povprečno dve leti, za službovanje v XI. činovnem razredu 6 let in v X. razredu 7 let, tako, da bodo poštini uradniki najdalje po 15 letnem službovanju prihajali v IX. činovni razred; v dosego tega cilja, in v namen pomnoženja mest v VIII. VII. in VI. činovnem razredu, kakor so zahtevale peticije lanskega leta, naj se prihranitev, ki prihajajo v led izpraznjenj posamičnih mest, vporablja izključno za uradnike poštne prometa; poviševanja v službi, naj se ne čezavljajo z neugodnim načinom skušenj.

2. Vpokojenje po 35 letnem službovanju, mesto po 40 letnem, kakor je sedaj v veljavi.

3. Zakonito določen vsakoletni dopust in počitek v nedeljah in praznikih.

Slednjič predloženi ste bili na teh zborovanjih tudi resoluciji:

a) Naj se od osrednje zveze društev državnih uradnikov zahteva sklicanje zborovanja državnih uradnikov, na katerem se bo razpravljalo jedino o zahtevi glede uvedanja moderne službene pragmatike.

b) Naj se onim poštinih uradnikom, ki so prej bili poštni manipulanti ali pa poštni ekspeditori, tudi leta, ki so prebili v tej službi, prištejejo k penziji.

V Trstu se je tako zborovanje vršilo včeraj, ob 4. uri popoldne v dvorani društva državnih uradnikov ob mnogoštevilnej udeležbi. Predsednikom je bil izvoljen g. Leban. Prečitala so se utemeljevanja posameznih resolucij, h katerim so se oglašili tudi razni govorniki. Resolucije so bile soglasno vsprejete.

V Opatiji je bilo od 1. septembra do včeraj 21. oktobra 4085 oseb. Od 15. oktobra do včeraj 21. oktobra je prirastlo 264 oseb. Dne 21. oktobra je bilo navzočih 1034 oseb.

Da namerja priti v Opatijo na trimesečno bivanje kralj švedski Oskar — to smo bili že javili. Sedaj javljajo od tam, da tudi kralj saksonski Jurij namerja preživeti to zimo v Opatiji. Vrša se že pogajanja za najem dvorca Velič v Voloski.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 10.0, ob 2. uri popoldne 16.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.6 — Danes plima ob 10.5 predp. in ob 10.48 pop.; oseka ob 4.11 predpoldne in ob 4.28 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Duhovniki italijanizatorji.** V Labincih (sv. Nedelja) so dobili novega duhovnika imenom Babudri. Italijanski listu mu pojo slavo, ker je otroke »Legine« šole po sv. maši nagovoril italijanskim govorom in jim priporočal, naj se bogato okoristijo znanjem tega jezika. Čemu se radost italijanski listi na tem italijanskem nagovoru? Če bi bili otroci italijanske narodnosti, bi bil italijanski nagovor najnaravnejša stvar in ne bi bilo nikakega povoda za slavo. V posebnem povdarjanju, da je duhovnik Babudri nagovoril deca v italijanskem jeziku, mora videti vsakdo pripoznanje, da oni otroci niso italijanski. Da, ti otroci so hrvatske krvi in hrvatskega jezika, sinovi in hčerke hrvatskih roditeljev, ali »Legine« jih je ujeta v svoje mreže.

Lov na človeške duše je to! Italijanski listi pa imajo resničnega razloga a to, da se radujejo, ko vidijo, da jim tudi katoliški duhovniki pomagajo na tem lovu! Na tem grdem lovu, ki je v kričeem kontrastu z nauki vere Kristove, sodeluje tudi ordinarijat v Poreču. In sicer sodeluje sistematično s tem, da pošilja v hrvatske župnije duhovnike, ki ne znajo jezika naroda, ki mrzijo ta jezik, govore otročičem italijanski, delajo propagando za italijanizacijo in povsipešujejo nemoralne namene pretvezno šol-

ške, v resnici pa narodno politične družbe »Lega Nazionale«. Italijanski listi imajo mnogo razloga, da se vesele — politike na škofjskem ordinarijatu. Takih duhovnikov, izlasti mlajih, ki ne znajo jezika prabivalstva, je že mnogo po škofiji poreško-puljski. Največ jih je došlo iz koperskega konvikta. Zadržaja »Naša Sloga« vsaklika opravičeno uvažena: Tužni narod! Ko Si došel v to svojo sedanjo domovino, imel Si svoje svečnike, ki so skupno s Teboj in v Tvojem jeziku častili Boga! Sedaj pa ne čuješ v Svojih cerkvah niti »Ošenaša« več v svojem jeziku! Sedaj ne nahašjaš več v cerkvali ni tolažbe ni pravice!

× **Novo sodno poslopje v Boveu.** Govori se, da namerava justična uprava sezidati v Boveu novo sodno poslopje, v katerem bi dobila tudi davkarija svoje prostore. V tem poslopju bi se nahajalo tudi stanovanje za sodnika. Poleg sodnega poslopja bi se napravili tudi zapor. Dotični načrti so baje že dogotovljeni. Stroški za omenjena dela proračunjeni so na 122.000 kron.

Vesti iz Štajerske.

— **Večkrat odlikovan sloven-ki obrtnik.** Meseca septembra t. l. je bila na Dunaju razstava izdelkov brivcev, lasničarjev in lasuljarjev. Izmed 117 tu in inozemskih razstavnikov je bilo zastopanih le 7 lasuljarjev. Ob tej priliki je bil gospod Josip Holy, slovenski brivec, lasničar in lasuljar v Brezicah ob Savi, odlikovan z zlato kolajno zadruga dunajskih lasničarjev za svoje lepe gledališke lasulje. Gospod Holy je bil odlikovan že meseca prosinca t. l. na razstavi v Pragi z veliko bronasto kolajno in je sedaj zastopan na razstavi na otoku Malti. — Gledališke lasulje gosp. Holyja priporočamo našim gospodom diletantom.

Vesti iz Koroške.

+ **Koroška deželna zavarovalnica** ima za lansko leto primanjkljaja 43.971 K. Brutodohodek premij je znašal 104.000 K, režija (uprava) je pa znašala 42.000 K. Res. krasno liberalno gospodarstvo, ako se pomisli, da je bilo treba od 104.000 K dati 54.000 K neki drugi zavarovalnici za pozavarovanje. Deželna zavarovalnica za živino pa je imela dohodkov 37.000 K, stroškov pa 66.000 K! Ako se te številke v kratkem ne zboljšajo, bo treba ta dva zavoda opustiti. Tako gospodarijo ljudje, ki vedno kriče, da osrečujejo Koroško!

Brzjavna poročila.

Protí obstrukciji v deželnem zboru kranjskem.

GRADEC 25. (P) Akad. tehn. društvo »Triglav« izreka na I. rednem obnem zboru svoje ogorčenje in protestira, da se vsučiliško vprašanje v kranjskem deželnem zboru profanira, in da se brošura, ki je izšla tako rekoč iz »Triglava«, zlorablja v obstrukcijske namene.

Zapriseženje novoimenovanih tajnih svetovalec.

DUNAJ 26. (B.) Cesar je zaprisedel ob 10. uri popoldne novoimenovane tajne svetovalec; med njimi vojnega vikarja Belopotoekega in sekejskega načelnika v vojnem ministerstvu, Röckenzauma.

Shod poštinih uradnikov.

DUNAJ 26. (B.) Včeraj se je obdržal ob mnogoštevilni vdeležbi shod avstrijskih poštinih uradnikov. Ble so vsprejete resolucije, tihoče se izboljšanja odnošajev v evanementu, znižanja službenih let, urejenja odnošajev o dopustu, uvedenja popolnega počitka ob nedeljah in praznikih in uvedenja moderne službene pragmatike.

Križa na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 24. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja: Cesar je vsprejel ob 9. uri popoldne grofa Štefana Tiso in mu je poveril sestavo kabineta.

BUDIMPEŠTA 26. (B) Ogrska korespondenčna pisarna javlja, da je grof Štefan Tiso za svoji avdienci podal izjavo, da je dobil od krone nalog za sestavo novega kabineta ob takih okolištinah, ki mu nalagajo zapovedovalno dolžnost, da ne pusti krone in d žele v sedanjem hudem stanju nših javnih stvari brez odgovorne vlade. Program glede vojaških vprašanj, ki ga bi mogel predložiti, potrebuje le razmerno neobčutvenih sprememb nasproti dosedanjim enoglasnim dogovorom odbora devetorice. Jaz hočem skoro predložiti tozadevno prošnjo odboru devetorice. Zajedno zaprosim, da se te modi-

fikacije predlože skupno s prvotnim tekstom straukine konferenca.

Na ta način si bo mogel vsakdo ustvariti zvesto sliko o dalekosežnosti sprememb, ki so potrebne, da se bo mogla iz srede liberalne strauke zasnovati vlada in da bo dežela obvarovana pred nevarnostjo anarhije in konflikta. Nadejam se, da predloženi program pomiri deželo in da tudi opozicijo dovede do tega, da ne bo delala zaprek votiranju nespremenjenega kontingenta novincev in indemitete. V prvi vrsti bom gledal, da dosežem ta cilj mirnim potom, in le tedaj, če bi vedenje opozicije storilo boj neizogibnim, hčem izvojevati ta boj z ustavnim orožjem, ki je združljivo z duhom parlamentarizma.

BUDIMPEŠTA 24. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja: Grof Štefan Tiso se popol. povrne v Budimpešto.

Spomin na leto 1859.

RIM 26. (B.) »Popolo Romano« javlja iz Milana: Kardinal Ferrari je ob azistenci štirih škofov in ob navzočnosti oblasti izvršilen blagoslovljenje cerkve v spomin na pad e v l-tu 1859. Povožom te slavnosti so bile odposlane brzjavke cesarju Franu Josipu, kralju Viktorju Emanuelu, kraljici Jeleni, kraljicivdovi Margeriti in cesarici Evgeniji, ki so prispevali za gradnjo cerkve.

Ban Pejaševics bolan.

OSEK 26. (B.) List »Dra« priobčuje brzjavko, ki jo je prejel od deželne vlade v Zagrebu. Deželna vlada izjavlja, da je izmišljena vest, da bi bil ban Pejaševics vsled zavžitja nekega zdravila nevarno obolel na zastrupljenju. — Pri banu so se pojavila krvavenja v želodcu. Profesor Jendraschik, ki je bil pozvan iz Budimpešte, je izprabolisku žolodca in je izavil, da stanje banovo povsem zadovoljivo.

Nesreča pri gradnji železnice.

NEW YORK 25. (B.) Na gradnji neke nove podzemne železnice v Port Georgu se je zrušila velika masa pečin, ki je pokopala 14 delavcev, največ Italijanov; 10 istih je mrtvih, a 4 so ležko ranjeni. Vzrok je neprežno razstreljevanje.

Dvorana za sodne dražbe

v ulici Sanitá št. 6.

Uradne ure (samo ob delavnikih) zjutraj od 8. ure do 12. popoldne od 2. do 6. ure, ob sobotah, od 3.—7. ure.

DRAŽBE:

v sredo, 28. oktobra ob 9. uri predp.

Pohištvo, stenske ure in regaturji, silvalni stroji, sveče, čopi, luči, svetilke, električni zvončki, bičklji, mrežice za plin, električne pile, železna blagajna, glasovir, kravatte igle, uhani in drugi zlati in srebrni predmeti.

V soboto, 31. oktobra ob 9. uri predp.

Pohištvo, glasovir, pohištvo za gostilniško obrt, železna blagajna, mizice, noži, vilice, žlice, pisalni papir in drugi pisarniški predmeti, volnene rokavice, fuštanj, nogovice, volnena stofa za ženske, čevlji, bičklji.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GUDNIK.

Lastnik konsorolija lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorolija lista »Edinost« v Trstu.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarno hitraške zadruga v Gorici (Slojka)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se oauš v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, modern sestav. Konkurenčno ceno.

Album pohištvo brezplačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obšernostne namene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižji ceni. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K, ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljah.
Perhauc Jakob alica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v lišah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadst. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Išče se krčma. Ali vinotoč z dekretom. Kupi se tudi samo dekret. Pojasnila daje g. Kravos ulica Molin piccolo št. 1 I.

Prodaja manifakturnega blaga
SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld.; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2-4 gld. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3-12 let od 2.50 do 9 gld.; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moških in dečev (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črna in barvanega satena za pisarniško osebo.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli na mestru kolikor za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

Ne v Ameriko!

V slovenski in hrvaški Istri, v bližini Trsta, pr. da se ali da v najem ob zelo ugodnih plačilnih pogojih več lepih posestev z gospodarskimi posopji.

Po želji je dobiti brezplačno v pisarni g. dr. Gregorina v Trstu, Molino piccolo 7, II.

Cena vžigalic:

1 orig. zaboj = 500 zav. (normal) K 48.—
franko Ljubljana, 2 % popusta.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Iv. Perdanu v Ljubljani
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
Te vžigalice
sovpri družbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI

1 orig. zaboj = 500 zav. (Flaming) K 52.—
franko Ljubljana, 2 % popusta.

Dve hiši na prodaj

z nekoliko zemljišča v bližini mesta več pov. upravništvo „EDINOSTI“.

ZALOGA USNJA

— TRST —
Piazza Nuova št. 1. M. MADRIZ — TRST —
— TRST —

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn.
Tovarna nadplavov ter vseh predmetov te stroke.

— Ugodne cene. —

Poosjila

ne manjše od 10.000 kron
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.
(Posredovalci izključeni).

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za jesenski čas.

Zaloga galoš.

Obuvala za gospode **Obuvala za gospe.**
črna, angleška po gld. 3.20, rumena, črni ali rumena, angleška po gld. 3.30
po gld. 3.50 nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.80
Specijaliteta obuval za dečke. Naročbe po meri.

— CENE NIZKE. —

XX
Hlače od bombaza za delavce. — Blago za obleke po meri.
Velika množina hlače od močnega sukna od gld. 2.50 do 2.
Velikanski izbor obuval za moške in otroke, površnje suknje, itd. Loden.
TRST. - Ulica delle Poste št. 1. - TRST.
ALFRED VERNER
Nova trgovina z izgotovljenimi oblekami.
XX

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

— Konkurenčne cene —

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Dalmatinska gostilna

„De Giacomo“

v ulici Valdirivo št. 14.

priporoča svojo dobroznano gostilno, preskrbljeno vedno z najboljšimi dalmatinskimi vini ter izborno domačo kuhinjo.

Toči pa:

Črno dalmatinsko. po 32 nvč.
Opolo „ 36 „

Na zahtevo se pošlje od 5 litrov na dom; za večje množice po dogovoru.

Svojim cenjenim rojakom in bratom Slovincem te tople priporoča

Jakov Marasović, lastnik.

Gostilna

„Andemo de Fanny“

(poprej „SPAZZAPAN“)

Trst, ulica S. Maurizio št. 4.

toči samo I. vrste vina in sicer:

črno istrsko po 36 nvč.
belo „ „ 40 „
dalmatinsko (Šibenik) „ 36 „
Pivo I. vrste „ 24 „

Kuhinja z mrzlimi in gorkimi jedmi vedno pripravljena.

Za obilen obisk se priporoča

Jani Uranič,
lastnik.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izborni in tapetariji. — Ure, silvalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfineje testenine po jako nizkih cenah, nadjale moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Svoji k svojim

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače

k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste

obuvala za moške, ženske in otroke.

Isti popravlja male stvari brezplačno

ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-

valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vsake vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu šrobanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnočuje zapale

kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni

izgubi

Borisa naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.